

Haala Warra Dursu/Itti Gaafatmtoota Jabeesuu Lafa Kaayatu/Qabaatu

Mataa Dub'i

Itti gaafatmtoota hujji' bakka barbaachisaa taye maraa/hundaa qabaatun birxa bayiinsa bulchaa dhatiif haala barbaachisaa dha. Maneen barmootaa jalqabee hama boordi dhaa, galii lafaa qaban hujji irra oolchu dhaaf bulchaan maneen barmootaa Itti gaafatmtoota hujji' irratti irkatan.

Warri hujjii irratti itti gaafataman bakka mara/hunda jiran haatayuu gargaarsi isaanii laatamu/kennamu itti fuufuu dhaf itti gaafatmtoota haaraya ilee lafaa qabaatuu qabna. Sistemni lafaa qabnu hamilee tanaaf akka mijjaayu, itti gaafatmtoota cimama tayan qaxaruu akka dandeenuf hujjii cimaa taye hojjatuu akka dandayan gargaarsa goonuf lafa kaayatu qabna. Hala kana lafaa qabaatun bulchaa kanaaf. Bara dhufu hujjii iraa olii ti.

Haala/Furaa Tayanii Argaman

Haali kun waan adda addaa uf keessaa qaba.

Haala Hojjatoota Itti Qaxaru Woyeesuu – Gama hojjatoota qaxaruu laalchisee Maneen Barmoota Siyaatil Sabaa Bulchaa olaa keenna tayan caalaa duubatti harkifataa dha, haali nu itti hojjanus ba'a guda dha. Haali kun barsiiftoni cimoon fi hojjatootni biro gama bulchaa kontraata isaanii kenanii demman jechuu dha. Nulee caraa hojjatoota cimaa tayan qaxaruu akka dandeenuf, haala yeroo dhan hojjatoota itti qaxaru lafa kaayat'a jirra. Ji'a jahan as deeman kaniin keessatti haala warra warra barsiiftoota, itti gaafatmtoota tif warra kaanii woyeesinee mul'atuu barbaanna.

Waan Hojjatoota Iraa Eeynuf Gargaarsa Goonuf Lafa Kaayatu – Hojjatootni waan isaan iraa eegamu bakkaan gayuu dhaf bulchaan waan barbaadan karaa ifa tayeen lafaa qabaatee hojjatootni hujjii isaanii bakka gayuu takkaa caaluu akka dandayan gargaarsa barbaachisu godhuu qaba. Gargaarsa barbaachisaa taye laatun hojjatootni hujjii isaanii akka cimsan isaan gargaara. Ji'a jahan as deeman kaniin keessatti, gita barsiiftootafi itti gaafatmtoota, hubanoota haala haala woyoominaa tif godhuu dhan akka haali kun gama baruumsa (hisaabaa tif saayns'i) xiyeefatu goona.

Haala Hubanoota Baraa Cimaa Lafa Qabaatu – Hojjatootni keena hubanoota iraa olii, gama akka galii lafa-kaayatu dhaatin, marii godhuu dhaatin fi karaa gargaarsi iraa maduu dandayu beekku dhaan hubanoota baraa godhamaaf. Baratoonni caraa dandheetii isaanii itti woyeesan akka argatan mirkaneesuu barbaanna. Bara as deemu kana barsiiftota, itti gaafatmtootaf hojjatoota keenna waliin gita uumudhaan haala hubanootni hojjatoota keenna bakka maraan gargaaru lafaa qabaatu dha.

Gaafilee Hawaasaf

- Wanni caalatti baratuu barbaadan maali?
- Wanni ifa hin-tayin maali?
- Wannu nu jala-dabre/ jalaa-miliqe maal isinitti fakkaata?
- Haali qunamtii isin waliin itti goonu takkaa wal-waliin hoojjanu akkami?